

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6309/23
28.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., као правног следбеника сада пок. ББ, чији је пуномоћник Бранко Колшек, адвокат из Београда, Цвијићева 107, против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Богдан Локић, адвокат из Београда, Теразије 29, ради раскида уговора, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 56334/21 од 30.5.2023. године, у седници већа одржаној дана 28.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 56334/21 од 30.5.2023. године и жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље АА из ..., као правног следбеника иза пок. ББ, па је раскинут уговор о доживотном издржавању закључен 28.11.2008. године, између ББ, као примаоца издржавања и туженог ВВ, као даваоца издржавања, оверен од стране Трећег општинског суда у Београду под бројем 3 Р 765/08 дана 11.12.2008. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 90.900,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о

парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер је о свим битним чињеницама навео разлоге, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни ББ, као прималац издржавања и тужени ББ, као давалац издржавања, закључили су уговор о доживотном издржавању, који је оверен пред Трећим општинским судом у Београду под бројем Р 765/08 дана 11.12.2008. године. Тужени се уговором обавезао да брине о свом оцу ББ, на тај начин што ће га водити код лекара, обављати све остале обавезе које проистичу из свакодневног живота и после смрти сахранити. Такође, уговорено је да прималац издржавања преноси на даваоца издржавања право својине на једнособном стану бр. 1, површине 41 м², у ... улици бр. ..., након смрти примаоца издржавања. Тужила је наследник иза пок. ББ, на основу завештања којим је располагао имовином која је предмет спорног уговора о доживотном издржавању, а у парничном поступку који је вођен по тужби тужилаца ВВ, ГГ и ДД, против тужене АА, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди ништавост завештања ББ, сачињеног 5.4.2014. године и проглашеног 24.8.2015. године. Тужила и пок. ББ упознали су се 2010. године и он јој је предложио да се пресели код њега, како би о њему бринула, јер нико од деце то није желео, а здравље му је било нарушено. Засновали су заједницу живота, а 2011. године су се венчали. Тужени је у периоду од 2010. до 2013. године, повремено обилазио примаоца издржавања и пар пута га одвео на лекарски преглед. Временом су се њихови међусобни односи пореметили, што се манифестовало свађом, вређањем и прекидом комуникације, до чега је дошло 2013. године, па тужени од тада до смрти пок. ББ 16.1.2015. године, није испуњавао уговорне обавезе. Неопходну негу му је обезбеђивала тужила. Суд није поклатио веру исказу туженог у делу у коме је навео да није прекинута комуникација између уговорних страна и да је све до смрти примаоца издржавања испуњавао своје уговорне обавезе, сматрајући да су наведени наводи у супротности са исказима сведока и непоткрепљени другим доказима.

Све битне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио на основу изведених доказа, које је правилно оценио применом члана 8. ЗПП. Жалбом туженог, у којој нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев за раскид спорног уговора размотрио и са становишта неиспуњења преузетих обавеза туженог, али и због поремећених односа уговарача, па је закључио да тужени није поступао у свему у складу са оним што је уговорено, јер би се, имајући у виду године живота и здравствено стање примаоца издржавања, сврха уговора испунила

свакодневном негом и бригом о здравственом стању примаоца издржавања, што је у конкретном случају изостало, нарочито након прекида комуникације 2013. године, када је тужени потпуно престао да испуњава уговорне обавезе. При оцени испуњености услова за раскид уговора због поремећених односа, суд је закључио да су односи уговорних страна били поремећени до мере неподношљивости, те принудно одржавање уговора на снази не би одговарало правој вољи уговорних страна у време закључења уговора и било би супротно циљу због којег је уговор закључен. Имајући у виду наведено, првостепени суд је оценио да су испуњени услови за раскид спорног уговора, и то како према одредбама Закона о наслеђивању, тако и према релевантним одредбама Закона о облигационим односима, због чега је усвојио тужбени захтев тужиле и раскинуо предметни уговор.

Супротно жалбеним наводима, правилно је првостепени суд оценио неоснованим истакнути приговор туженог о недостатку активне легитимације тужиле, јер је сада пок. ББ, завештањем располагао имовином која је предмет спорног уговора о доживотном издржавању у корист тужиле, а у парничном поступку који је вођен по тужби тужилаца ВВ, ГГ и ДД, против тужене АА, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди ништавост наведеног завештања, па тужиле, супротно жалбеним наводима, има правни интерес и активно је легитимисана да тражи раскид предметног уговора. Такође, правилно је првостепени суд оценио неоснованим истакнути приговор недостатка пасивне легитимације. Ово стога што тужба којом се тражи раскид уговора не мора бити управљена против свих законских наследника примаоца издржавања, јер исти немају положај јединствених нужних супарничара у смислу члана 211. ЗПП.

Жалбом тужени неосновано напада резултате доказног поступка покушавајући да кроз изнете тврдње доведе у сумњу правилност закључка првостепеног суда о битним чињеничним питањима спорног односа. Првостепени суд је, сагласно доказним предлозима парничних странака, закључак о изнетим наводима извео ценећи садржину исказа парничних странака и саслушаних сведока. Становиште је и другостепеног суда да изведени докази говоре у прилог основаности навода тужиле. Садржина исказа странака и сведока веродостојно је интерпретирана у образложењу одлуке, а потом је на јасан и прихватљив начин изнета оцена доказа и наведени разлози за прихватање, односно неприхватање појединих доказа. Првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, одлучује које ће чињенице узети као доказане. При оцени доказа суд нема обавезу да се руководи било каквим формалним правилима, односно ограничењима, али је дужан да сваки доказ засебно, а потом све доказе заједно оцењује у складу са правилима логичког закључивања, општепознатим чињеницама и оним што је животно прихватљиво, што је првостепени суд и учинио побијаном пресудом. Супротно жалбеним наводима, првостепени суд је, ценећи исказе сведока и тужиле и туженог саслушаних у својству парничних странака, правилно утврдио чињенице да тужени није у потпуности извршавао уговорне обавезе, да су односи уговорних страна били поремећени до мере неподношљивости и да је између примаоца и даваоца издржавања прекинута комуникација 2013. године, од када тужени не извршава обавезе преузете уговором. Првостепени суд је доносећи побијану пресуду имао у виду природу уговора о доживотном издржавању и то да се он закључује с обзиром на

својство личности уговарача, што је посебно изражено у случају када обавеза даваоца издржавања подразумева лично старање (бригу) о примаоцу издржавања, а што је била обавеза туженог и по предметном уговору (обезбеђивање примаоцу издржавања бриге, неге у болести, обављање свих обавеза које проистичу из свакодневног живота). За такав уговор, знатно више него за уговоре друге врсте, пресудно је да постоји поверење уговорних страна једне према другој, а посебно поверење у другу страну оне стране која је слабија и рањивија (примаоци издржавања) и то због смањених животних способности и нарушеног здравља у познијем животном добу. У том смислу је пресудно да је слабија уговорна страна уверена да друга страна брине за њену добробит и да ће јој увек пружати помоћ када јој је потребна. У конкретном случају, очигледно је да пре 2010. године (када је прималац издржавања предложио тужиљи да се пресели код њега, како би о њему бринула, јер нико од деце то није желео, а здравље му је било нарушено), а коначно од 2013. године (када је, након свађе, прекинут сваки контакт примаоца и даваоца издржавања и од када тужени не извршава обавезе преузете уговором) прималац издржавања више није био уверен да је брига коју му је тужени пружао одговарајућа, што несумњиво потврђује да су се њихови међусобни односи трајно пореметили, те је прималац издржавања подношењем тужбе за раскид уговора 2013. године, несумњиво изразио став да не жели да се извршавање уговора настави. Како су бар релативно усклађени односи уговарача предуслов за извршавање уговорних обавеза код уговора о доживотном издржавању, то принудно одржавање уговора на снази, не само да не би одговарало правој вољи уговарача у време закључења уговора, већ би било и у супротности са његовом сврхом и циљем због кога се тај уговор закључује.

Супротно схватању израженом у жалби да се на конкретну ситуацију не могу применити одредбе Закона о облигационим односима, првостепени суд је правилно применио материјално право из одредаба чл. 124, 127. и 128. ЗОО. Наиме, уговор о доживотном издржавању, како је то изричито прописано одредбом члана 201. став 1. Закона о наслеђивању, суд може раскинути на захтев сваке уговорне стране ако се њихови међусобни односи из било ког узрока толико поремете да постану неподношљиви. Поред наведеног, иако Законом о наслеђивању то није изричито прописано, уговор о доживотном издржавању може се раскинути и због неизвршавања обавеза. У том случају примењују се општа правила о раскиду уговора садржана у одредбама чланова 124. – 132. ЗОО, које важе за теретне уговоре, па се примењују и на уговор о доживотном издржавању.

Приликом доношења одлуке о основаности изјављене жалбе, односно законитости и правилности побијане пресуде, другостепени суд је имао у виду и остале наводе истицане у жалби, али их није посебно образлагао, сагласно овлашћењу из члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије, по туженог повољније одлуке у овој парници.

На основу изложеног, применом члана 390. ЗПП, Апелациони суд у Београду је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

На основу члана 401. тачка 2. ЗПП потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, која је заснована на правилној примени одредаба чл. 150, 153. став 1, 154. и 163. ЗПП, а

њихова висина је правилно одмерена применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката као и Таксене тарифе, важећим у време доношења одлуке.

Како тужени није успео у поступку по изјављеној жалби, не припада му накнада трошкова другостепеног поступка, па је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде на основу члана 165. став 1. ЗПП у вези са чланом 153. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић